

คู่มือในการคัดแยกขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ

อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ ได้คำนึงถึงความสำคัญในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียภายในส่วนงาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคลากร นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้เข้ามาใช้บริการต่างๆ ในคณะฯ จึงได้นำเอามาตรการและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งประกาศต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ และแนวทางปฏิบัติ งานสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการดำเนินงานจึงได้จัดทำเป็นคู่มือ ของปีงบประมาณ พ.ศ.2568 เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำมาปรับปรุงการปฏิบัติดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลขยะมูลฝอยและของเสีย การวิเคราะห์หาสาเหตุ และการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และการสร้างจิตสำนึก ปลุกฝังให้เจ้าหน้าที่ บุคลากร นักศึกษา ให้ตระหนักรู้ถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของต่อไป

จัดทำโดย

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

สำนักปลัด

หลักการและเหตุผล

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำโครงการบริหารจัดการขยะ เพื่อตอบสนองนโยบาย “จังหวัดสะอาด” ได้ดำเนินการปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขปัญหามาเป็นแนวทางในการแก้ไขกำหนดมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติอีกทั้งยังทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อรณรงค์การทิ้งขยะให้ถูกประเภทและให้เกิดประสิทธิภาพในโครงการและเกิดประสิทธิผลในการ Recycle มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลนี้จึงรณรงค์ให้ ช่วยกันปลูกจิตสำนึกในการทิ้งขยะ และเพื่อไม่สร้างภาระให้แก่สังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการคัดแยกแยกขยะแต่ละประเภท ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและบุคลากรในการรณรงค์ การทิ้งให้ถูกถังถูกประเภท
3. เพื่อจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลแก่ผู้ที่รับผิดชอบและผู้บริหาร เพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
4. เพื่อเป็นเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์

ขอบเขต

1. มาตรการจัดการขยะที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ
2. พื้นที่ภายในอาคารและภายนอกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ

คำจำกัดความ

ขยะ หมายถึง เศษอาหาร วัสดุและสิ่งเหลือใช้ที่เกิดขึ้นภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกุดคำ

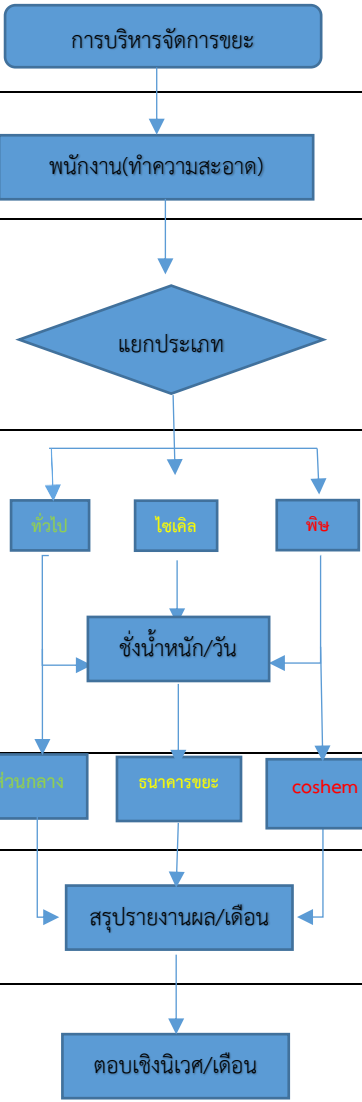
ขยะทั่วไป หมายถึง ขยะที่ไม่ต้องการนำกลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น เศษอาหาร ถังพลาสติก ฯลฯ

ขยะรีไซเคิล หมายถึง วัสดุและสิ่งเหลือใช้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ หรือแปรรูปได้อีก เช่น กระดาษ ภาชนะ พลาสติก กระจก ขวดแก้ว ฯลฯ

ขยะอันตราย หมายถึง ขยะ/สิ่งเหลือใช้ที่สามารถก่ออันตรายต่อสุขภาพ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เศษตะกั่ว ยา ผงหมึก ฯลฯ

การปฏิบัติและการดำเนินการ

1. จัดให้มีถังขยะรองรับขยะประเภทต่างๆ ให้เพียงพอ และวางไว้ในจุดที่เหมาะสม
2. จัดเก็บขยะตามจุดต่างๆ ไปไว้ที่จุดรวมขยะ เพื่อรอหน่วยรถเก็บขยะมาดำเนินการ หรือ รอ เจ้าหน้าที่
3. ดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานแม่บ้านเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม
4. ประชาสัมพันธ์มาตรการ และการจัดการขยะแก่บุคลากรให้ทราบอย่างทั่วถึง
5. การเก็บข้อมูลขยะมูลฝอยและของเสีย การวิเคราะห์หาสาเหตุ และการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

แผนผัง Flow chart	การดำเนินการ	การประสานงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
			1.รายงานการคัดแยก 2.รายงานเชิงนิเวศ 3.รายงานยอดการขาย
พนักงาน(ทำความสะอาด)	เก็บขยะจากถังประจำชั้น1-4และพื้นที่ส่วนกลาง โซน A,B ของพนักงาน	พนักงาน(ทำความสะอาด)	
แยกประเภท	แยกประเภทขยะ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะมีพิษ ขยะที่ทิ้งผิดถัง	พนักงาน(ทำความสะอาด)	
สิ่งปฏิกูล ขยะรีไซเคิล ขยะมีพิษ ถังน้ำหนักร/วัน ส่วนกลาง ธนาคารขยะ coshem สรุปรายงานผล/เดือน ตอบเชิงนิเวศ/เดือน	ชั่งน้ำหนักก่อนส่งต่อ	พนักงาน(ทำความสะอาด)	
	หน่วยงานอาคารสถานที่ทำการติดต่อประสานงานภายใน	มหาวิทยาลัย(กองกายภาพและสิ่งแวดล้อม)	
	หน่วยงานอาคารสถานที่ทำการสรุปสถิติการคัดแยกขยะของแต่ละประเภทรวมถึงสถิติการทิ้งขยะผิดถัง	พนักงาน(ทำความสะอาด)	
	หน่วยงานอาคารสถานที่ตอบข้อมูลมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศ	มหาวิทยาลัย(กองกายภาพและสิ่งแวดล้อม)	

แนวคิด MU3R

ทุกท่านนั้นสามารถมีส่วนร่วมในการช่วยลดปริมาณการทิ้งขยะลงได้ โดยที่เริ่มจากคนในครอบครัวและชุมชนที่ทำงานให้ช่วยกันคัดแยกขยะเพื่อที่จะทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี อีกทั้งยังทำให้โลกเรานั้นไม่อ่อนแอลงไปทุกวัน โดยสามารถทำได้ดังต่อไปนี้

ลดการใช้ (Reduce)

1. ลดการนำขยะเข้าบ้าน ไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติก ถุงกระดาษ กระดาษห่อ โฟม หรือหนังสือพิมพ์
2. ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม สบู่เหลว น้ำยารีดผ้า น้ำยาทำความสะอาด
3. ลดปริมาณขยะมูลฝอยอันตรายภายในบ้าน หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีภายในบ้าน เช่น ยา กำจัดแมลงหรือน้ำยาทำความสะอาดต่างๆ ควรจะหันไปใช้วิธีการทางธรรมชาติ อาทิเช่น ใช้เปลือกส้มแห้งนำมาเผาไฉ่ย่าง หรือ ใช้มะนาวเพื่อบดกลิ่นภายในห้องน้ำ
4. พยายามหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและพลาสติกซึ่งกำจัดยาก โดยใช้ถุงพลาสติกซึ่งกำจัดยาก โดยใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการจับจ่ายซื้อของ

ใช้ซ้ำ (Reuse)

1. นำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น ถังพลาสติกที่ไม่เปรอะก็ให้เก็บรวบรวมเป็นถังขยะภายในบ้าน
2. นำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ การนำขวดพลาสติกก็สามารถนำมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้า มาทำเปนอนหรือการนำถ่านที่ใช้แล้วนำมาวัดค่าสามารถนำถ่านที่ใช้ไม่หมดนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เป็นต้น
3. ใช้กระดาษทั้งสองหน้า หรือ ใช้ถ่านหรือแบตเตอรี่ ที่ สามารถ ชาร์จ ได้

การรีไซเคิล (Recycle)

เป็นการนำวัสดุที่สามารถนำมาใช้

ใหม่ได้ เช่น กระดาษ

แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม มาแปรรูป โดยกรรมวิธีต่างๆ นอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้ว ยังเป็นการลดใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราสามารถทำได้โดย

1. คัดแยกรีไซเคิลแต่ละประเภท ได้แก่ ขวดแก้ว กระดาษ ลังกระดาษ พลาสติก แก้ว พลาสติก ขวดพลาสติก โลหะ/อโลหะ
2. นำไปขาย/บริจาค/เข้าธนาคารขยะรีไซเคิลของมหาวิทยาลัย
3. นำฝาอะลูมิเนียมไปบริจาคให้กับมูลนิธิขาเทียม
4. ขยะเหล่านี้ก็จะนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล